

«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В МЕНЕДЖМЕНТІ, ГАЛУЗЯХ СПОРТУ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

IV Міжнародна студентська наукова конференція

16-17 жовтня 2025 року

Львів

УДК 331.101:338.4:005:591.6

МІКРОЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ РИНКУ ПРАЦІ

Микола СЕНИК
здобувач
Науковий керівник: **Уляна ГУЗАР**
кандидат економічних наук, доцент
кафедра економіки та менеджменту
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)

У сучасній глобальній економіці ринок праці зазнає стрімких трансформацій. Суттєві демографічні зміни, військово-політичні конфлікти, впровадження технологічних інновацій (такі як автоматизація виробництва, робототехніка, 3D-друк та цифрові технології), а також глобальний аутсорсинг суттєво впливають на структуру зайнятості населення в різних країнах.

Відбувається поступове скорочення частки людської праці та зростає поєднання людського капіталу з технологіями й штучним інтелектом. Це зумовлює потребу в безперервному навчанні працівників, підвищенні кваліфікації та розвитку цифрової грамотності, адже здатність до адаптації визначатиме конкурентоспроможність як окремого працівника, так і підприємства [1].

Автоматизація має як позитивні, так і негативні наслідки. З одного боку, вона підвищує продуктивність і ефективність виробництва, з іншого — загрожує вивільненням значної кількості робочої сили. Прикладом є касири, охоронці чи консультанти, робочі місця яких підпадають під ризик зникнення. За прогнозами, до 2030 року у світі можуть зникнути від 400 до 800 мільйонів робочих місць [2].

Вплив процесу глобалізації на сучасний ринок праці проявляється у змінах у структурі зайнятості населення, появі дисбалансу між структурою робочої сили та робочими місцями, зміщенні виробництв до країн із

дешевшою робочою силою, підвищенні мобільності робочої сили, стрімкій міграції висококваліфікованих спеціалістів [3]. Розповсюдженою стає ситуація, коли зменшується попит на малодосвідчену та некваліфіковану робочу силу. Відбувається неприйняття людського ресурсу, що не має достатньої кваліфікації і не може перекваліфіковуватись.

До позитивних сторін сучасних форм зайнятості належать розширення доступу до роботи для різних верств населення, можливість самореалізації та підвищення ефективності бізнес-процесів. Водночас серед ризиків можна виділити скорочення соціальних гарантій, загрозу цифрового розриву та нестабільність доходів.

Основні зміни у змісті праці під впливом інновацій та диджиталізації: перехід від ручної та рутинної праці до роботи з автоматизованими системами та алгоритмами; використання штучного інтелекту для аналізу даних; зменшення попиту на рутинні завдання та зростання потреби у висококваліфікованих спеціалістах; перехід до віддаленої зайнятості, фрілансу, проектних робіт; посилення ролі когнітивних процесів та стратегічного мислення; поширення віртуальних команд та гнучких методів управління [4].

Цифрова економіка вносить корективи в трансформацію і розвиток ринку праці. Автоматизація унеможливлюють помилки працівників, роботизація праці сприяє її пришвидшенню та підвищенню якості й точності [5].

Автоматизація та цифровізація спричиняють трансформацію виробничих процесів, зміну моделі зайнятості та формування нових підходів до організації праці. Виникає попит на нові професії й навички, а традиційні спеціальності видозмінюються або зникають [1].

Використання штучного інтелекту зумовлює підвищення ефективності за рахунок автоматизації процесів, скорочення часу на виробництво і витрат на трудові ресурси, зниження залежності від людського фактору [5]. Цифровізація економіки передбачає використання штучного інтелекту,

роботів, хмарних технологій, збільшує попит на працівників, які мають цифрові навички.

Цифровізація економіки поглиблює поляризацію ринку праці та соціальну нерівність, адже зростає потреба у висококваліфікованих фахівцях, тоді як некваліфіковані працівники втрачають робочі місця. Це призводить до дефіциту кваліфікованих кадрів та одночасного надлишку низько-кваліфікованої робочої сили. Хоча автоматизація створює ризик масового безробіття, водночас вона відкриває нові можливості для працевлаштування у сферах, пов'язаних із розробкою, обслуговуванням та управлінням цифровими технологіями. Успішність її впровадження значною мірою залежить від державної політики, спрямованої на підтримку працівників у процесі професійної адаптації та перепідготовки.

Список використаних джерел:

1. Христуненко О. Ю., Просович О. П. Вплив цифрової трансформації на ринок праці. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 73.

2. Кириленко В. І., Черомухіна О., Чалюк Ю. Автоматизація та цифрові трансформації: вплив на ринок праці. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. № 34.

3. Осіпова Л. В. Загострення проблем ринку праці в умовах глобалізації. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1.

4. Немченко Т. А., Дивизинюк Б. М. Аспекти інноваційної трансформації змісту праці та зайнятості під впливом цифровізації економіки. *Академічні візії*. . 2025. Вип. 41.

5. Цішевський Б. В. Вплив цифрових технологій на ринок праці : магістер. роб. Київ : НаУКМА, 2024.